

Publicerad: 9.3.2021

Maria Viktorsson, vikarierande statistiker, tel. +358 (0)18 25 583

Kulturella och kreativa näringar 2018

I korthet

Närmare 620 personer på Åland hade 2018 sin huvudsysselsättning i en kreativ näringsgren, knappt 350 män och drygt 270 kvinnor. De utgjorde 4,2 procent av alla sysselsatta på Åland samma år.

Knappt 430 var sysselsatta inom ett kreativt yrke. Av dessa var två tredjedelar kvinnor.

Nästan 1 590 personer hade en utbildning inom ett kreativt område, varav närmare två tredjedelar var kvinnor. Drygt 1 100 av dem var sysselsatta, medan knappt 380 var pensionärer och knappt 50 var arbetslösa.

Många personer med en kreativ utbildning och även en hel del av dem med kreativa yrken var sysselsatta inom andra näringsgrenar än de som har definierats som kreativa.

De kreativa näringsgrenarna omsatte 74 miljoner euro 2018. Deras sammanlagda förädlingsvärde var 33 miljoner euro, vilket motsvarar 3,8 procent av näringslivets sammanlagda förädlingsvärde samma år.

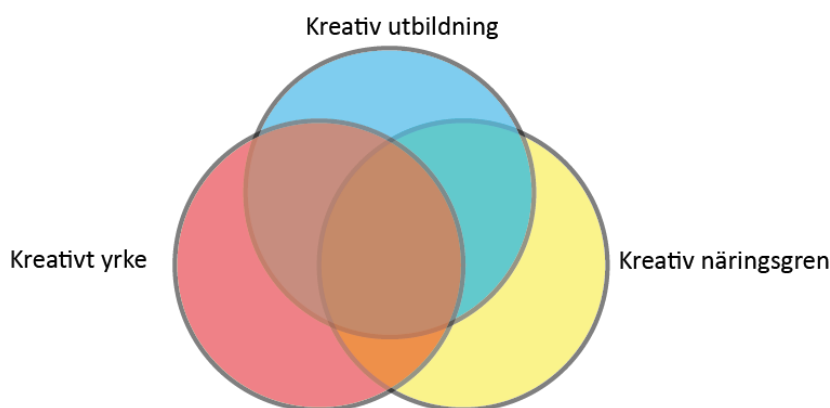
1 Uppdrag, avgränsningar och förklaringar

På uppdrag av landskapsregeringens kulturbyrå har ÅSUB tagit fram specifik statistik om de näringsgrenar som kan definieras som kulturella och kreativa. De första resultaten publicerades under 2019 i två publikationer i serien Översikter och indikatorer: Kulturella och kreativa näringar 2015 samt 2016 och en uppföljning gjordes under 2020 för år 2017. Denna sammanställning gäller 2018, eftersom detta är det senaste gemensamma året för vilket det finns färdig statistik på de aktuella områdena. Avsikten är att statistiken ska fortsätta att uppdateras återkommande.

Syftet är att sammanställa data som mera utförligt belyser den kulturella sektorn på Åland för att på sikt, på basis av statistiken, stärka utvecklingen hos de aktuella näringarna. De kulturella och kreativa näringarna har definierats i samråd med kulturbyrån. Även om den egentliga metoden för att framställa kulturräkenskaper i regel är ganska likadan i olika länder kan t.ex. valet av näringsgrenar avvika. För de åländska räkenskaperna har ÅSUB som utgångspunkt använt Statistikcentralens publikation "Kulturarbetskraft i Finland" och Tillväxtverkets (Sverige) rapport "Förutsättningar för kulturella och kreativa företag", samt Statistikcentralens satelliträkenskaper för kultur.

För de utvalda näringsgrenarna redovisas antal sysselsatta och antal företag samt företagens omsättning och förädlingsvärde. För de sysselsatta framgår också hur många som har ett yrke som definieras som kulturellt och kreativt och hur stor del av dem som är sysselsatta inom respektive utanför de utvalda näringsgrenarna. Därtill redovisas hur många personer som har en utbildning som kan klassas som kulturell och kreativ samt huruvida de är sysselsatta eller inte och i så fall inom vilka näringsgrenar. Följande figur ger en översiktlig illustration av hur kreativa näringsgrenar, yrken och utbildningar kan sammanfalla.

Figur 1. Skiss över sambandet mellan kreativa näringsgrenar, yrken och utbildningar

De utvalda yrkena baseras på Statistikcentralens definition av kulturyrken enligt yrkesklassificeringen 2010.

I avsnitt 3 redovisas personer som har någon utbildning inom de kreativa och kulturella områdena samt vilken huvudsaklig verksamhet de har. Definitioner och förklaringar gällande befolkningens utbildning finns i avsnittet.

I bilaga 1 redovisas de medtagna näringsgrenarna och yrkena med en detaljerad indelning. Det bör observeras att det för vissa av dessa näringsgrenar inte finns något att notera för Ålands del. I tabeller och diagram visas resultatet på en mera sammanslagen nivå för att ge en god överskådlighet och undvika rójande. I den löpande redovisningen i text, tabeller och figurer används genomgående termen "kreativa näringar" när de kreativa och kulturella näringarna avses.

Grunden för statistiken är registeruppgifter. Informationen om befolkningens sysselsättning och utbildning liksom gällande antal företag och deras omsättning och förädlingsvärde baseras på uppgifterna i de register som ÅSUB använder för sin officiella löpande statistikproduktion. Inga speciella förfrågningar eller uppgiftsinsamlingar har gjorts för denna sammanställning. Det betyder t.ex. när det gäller sysselsättning att det är personernas huvudsakliga aktivitet som kommer med. Om man t.ex. har en kreativ verksamhet som bisyssla men får sin huvudsakliga inkomst från ett annat arbete, fångas inte den kreativa sysslan upp av registerstatistiken. Det samma gäller för ett företag där en del av verksamheten kan definieras som kreativ men där företaget enligt sin huvudsakliga verksamhet har hänförs till en annan bransch i näringsgrensindelningen.

Alla uppgifter gäller hela Åland. ÅSUBs personal står gärna till tjänst med upplysningar om översikten. ÅSUBs löpande statistik om kultur, sysselsättning, företag och nationalräkenskaper finns tillgänglig på hemsidan (www.asub.ax) och i ÅSUBs publikationer.

2 Sysselsatta

I detta avsnitt redovisas de sysselsatta inom dels de näringsgrenar och dels de yrken som har definierats som kreativa. De kreativa näringsgrenarna som framgår av bilaga 1 är här sammanslagna, i huvudsak till det som motsvarar tvåsiffernivå i den officiella näringsgrensindelningen. Därtill visas också huvudnäringsgrenarna för att det ska framgå hur personerna inom de kreativa branscherna placerar sig inom branschstrukturen totalt sett.

2.1 Närmare 620 sysselsatta inom de kreativa näringarna

Antalet sysselsatta på Åland var 14 873 år 2018. Av dessa arbetade 618 personer eller 4,2 procent inom en kreativ näring, vilket är en minskning jämfört med 2017. Minskningen har framför allt skett bland kvinnor inom branschen fritid- och nöjesverksamhet, medan en viss ökning har skett bland männen inom branschen grafisk produktion. Branschen IT- och informationstjänster har fått något fler kvinnor och något färre män jämfört med året innan. IT- och informationstjänster är den av de kreativa branscherna som sysselsätter flest, totalt 227 personer. Det är också den bransch som gör att det är en majoritet av män inom de kreativa näringarna totalt sett. Den näst största kreativa branschen är förlags-, film- och programverksamhet som sysselsätter närmare 80 personer följt av biblioteks- och museiverksamhet med 54 sysselsatta personer. Andelen sysselsatta inom kreativa näringar ser ut att vara något lägre än i Finland och i Sverige, men någon exakt jämförelse går inte att göra eftersom definitionerna inte är helt överensstämmande.

Tabell 1. Sysselsatta inom kreativa näringar efter näringsgren och kön 2018

Näringsgren	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	618	272	346
Textilvarutillverkning	12	7	5
Grafisk produktion	23	6	17
Tillverkning av musikinstrument, spel och leksaker	26	10	16
Parti- och detaljhandel ¹⁾	35	21	14
Förlagsverksamhet, film-, video- och TV-programverksamhet	77	36	41
Planering och sändning av program	30	14	16
IT-tjänster, informationstjänster	227	70	157
Arkitekttjänster	9	5	4
Reklam	13	9	4
Design, fotoateljéer, översättning, program- och arrangörstj.	21	14	7
Musik- och dansutbildning	26	12	14
Konstnärlig och kulturell verksamhet	25	13	12
Biblioteks- och museiverksamhet m.m.	54	45	9
Fritids- och nöjesverksamhet	40	10	30

¹⁾ Handel med papper, böcker, musikinstrument, inspelningar, spel och leksaker, fotoutrustning m.m.

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Tabell 2 visar samtliga sysselsatta personer fördelade på huvudbranscher samt var de sysselsatta inom de kreativa näringarna placerar sig. Störst är de kreativa näringarnas andel av de sysselsatta inom branschen informations- och kommunikationsverksamhet där de utgör drygt 60 procent samt inom kultur, nöje och fritid där de utgör en fjärdedel.

Tabell 2. Sysselsatta totalt och inom kreativa näringar efter huvudnäringsgren 2018

Näringsgren	Totalt	Kreativa näringar	
		Antal	Andel, procent
Totalt	14 873	618	4,2
Jordbruk, skogsbruk och fiske	523	-	-
Utvinning av mineral	11	-	-
Tillverkning	928	61	6,6
Försörjning av el, gas, värme och kyla	103	-	-
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshant.	62	-	-
Byggverksamhet	968	-	-
Handel; reparation av motorfordon m.m.	1 399	35	2,5
Transport och magasinering	1 711	-	-
Hotell- och restaurangverksamhet	659	-	-
Informations- och kommunikationsverksamhet	545	334	61,3
Finans- och försäkringsverksamhet	502	-	-
Fastighetsverksamhet	157	-	-
Verksamhet inom juridik, ekonomi m.m.	482	40	8,3
Uthyrning, fastighetsserv., resetjänster m.m.	441	3	0,7
Offentlig förvaltning m.m.	969	-	-
Utbildning	1 089	26	2,4
Vård och omsorg; sociala tjänster	2 833	-	-
Kultur, nöje och fritid	480	119	24,8
Annan serviceverksamhet	495	-	-
Förvärvsarbete i hushåll	31	-	-
Okänd	485	-	-

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

I Tabell 4 visas åldersfördelningen för de sysselsatta inom kreativa näringar efter huvudnäringsgren. De kreativa näringarna inom branschen handel har en yngre åldersprofil, runt två tredjedelar av de sysselsatta är under 45 år, medan branscherna tillverkning samt verksamhet inom juridik och ekonomi har omvänd åldersfördelning med två tredjedelar över 45 år.

Tabell 3. Sysselsatta inom kreativa näringar efter huvudnäringsgren och ålder 2018

	Totalt	18-29	30-44	45-59	60+
Totalt	618	102	231	225	60
Tillverkning	61	5	18	26	12
Handel; reparation av motorfordon m.m.	35	9	14	7	5
Informations- och kommunikationsverksamhet	334	58	140	117	19
Verksamhet inom juridik, ekonomi m.m.	40	2	13	20	5
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster m.m.	3	1	1	1	0
Utbildning	26	2	3	12	9
Kultur, nöje och fritid	119	25	42	42	10

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Tabell 4 visar utvecklingen över antalet sysselsatta inom kreativa näringar under de fyra åren statistiken sammanställts. Antalet sysselsatta har minskat under perioden och minskningen har varit något större bland männen.

Tabell 4. Sysselsatta inom kreativa näringar 2015–2018 efter år och kön

År	Totalt	Kvinnor	Män
2015	707	307	400
2016	658	305	353
2017	632	284	348
2018	618	272	346

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

2.2 Yrke

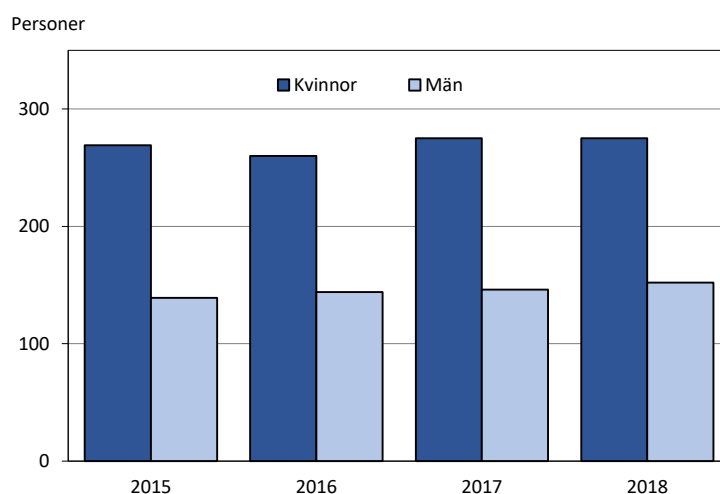
Närmare 430 personer har sin huvudsyssla inom yrken som definieras som kreativa, vilket är en ökning jämfört med 2017. Knappt två tredjedelar av dessa är kvinnor och de flesta yrkesgrupperna har kvinnomajoritet, störst är den bland resebyråtjänstemän samt bibliotekarier och arkivarier. Andelen kvinnor har ökat i yrkesgrupperna arkitekter, experter inom konst och kultur samt konsthantverkare jämfört med 2017, medan andelen män har ökat bland konstnärer.

Tabell 5. Sysselsatta inom kreativa yrken efter yrke och kön 2018

Yrke	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	427	275	152
Försäljnings-, marknadsförings- och utvecklingschefer	1	1	-
Arkitekter, planerare och lantmätare	43	30	13
Andra specialister inom undervisning	19	10	9
Specialister inom försäljning, marknadsföring och information	75	49	26
Bibliotekarier, arkivarier och specialister inom museisektorn	32	28	4
Journalister, författare och språkvetare	48	31	17
Konstnärer	43	13	30
Förmedlare av företagstjänster	28	11	17
Experter inom konst och kultur samt kökschefer	21	9	12
Resebyråtjänstemän	72	61	11
Bibliotekspersonal och arkivanställda	29	21	8
Personal inom resetjänster, konduktörer och guider	8	5	3
Konsthantverkare och finmekaniker	8	6	2

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Till skillnad från sysselsatta inom kreativa näringar som minskat under perioden 2015–2018, har antalet sysselsatta inom kreativa yrken ökat något, från 408 personer 2015 till 427 personer 2018, vilket illustreras i Figur 2. Ökningen har varit större bland män.

Figur 2. Sysselsatta inom kreativa yrken 2015–2018 efter år och kön

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Många av dem som har ett yrke som definieras som kreativt arbetar i andra näringsgrenar än de kreativa och även inom de kreativa näringsgrenarna finns majoriteten av de sysselsatta i andra yrken än de kreativa. Detta faktum illustreras i Figur 3. Totalt arbetar 150 personer inom en kreativ näringsgren samtidigt som de har ett kreativt yrke. De utgör en fjärdedel av de sysselsatta inom de kreativa näringarna och drygt en tredjedel av personerna med kreativa yrken.

Figur 3. Sysselsatta 2018 efter kombination av yrke och näringsgren

Kreativa yrken inom kreativa näringsgrenar 150 personer	Andra yrken inom kreativa näringsgrenar 468 personer
Kreativa yrken inom andra näringsgrenar 277 personer	Andra yrken inom andra näringsgrenar 13 978 personer

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Tabell 6 visar utvecklingen över ovanstående fördelning 2015–2018. Antalet sysselsatta som har kreativa yrken utanför de kreativa näringsgrenarna fortsätter att öka, medan antalet som har kreativa yrken inom de kreativa näringsgrenarna minskar till skillnad från utvecklingen tidigare år. Antalet sysselsatta som har ett annat yrke inom en kreativ näringsgren minskar fortsättningsvis.

Tabell 6. Sysselsatta 2015–2018 efter kombination av yrke och näringsgren

	2015	2016	2017	2018
Kreativa yrken inom kreativa näringsgrenar	147	154	155	150
Kreativa yrken inom andra näringsgrenar	261	250	266	277
Andra yrken inom kreativa näringsgrenar	560	504	477	468
Andra yrken inom andra näringsgrenar	13 503	13 690	13 847	13 978

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Större yrkesgrupper som inte är definierade som kreativa men som arbetar i kreativa branscher är specialister inom systemarbete, ikt-tekniker, kontorsassistenter, restaurang- och storhushållspersonal, försäljare, tryckeripersonal, montörer, hopsättare och tidningsutdelare. Av de kreativa näringsgrenarna har speciellt IT-tjänster ett stort antal anställda vars yrken inte har klassats som kreativa enligt den använda definitionen.

Omvänt kan man se vilka "icke-kreativa" branscher som sysselsätter ett större antal personer med kreativa yrken. Dit hör sjötransport, resebyråverksamhet, offentlig förvaltning samt intressebevakning och religiös verksamhet.

3 Utbildning

Uppgifter om befolkningens utbildning kommer från Statistikcentralens examensregister. Detta är tyvärr ofullständigt då uppgifter om examina som avläggs utanför Finland inte är kompletta i registret och många ålänningar studerar utomlands, framför allt i Sverige. Det pågår dock ett samnordiskt projekt för utbyte av uppgifter över landsgränserna och examensregistret kompletteras sedan 2017 årligen med en del av de examina som avlagts i Sverige.

De studieområden som har valts ut som kreativa anknyter så långt det är möjligt till de utvalda näringsgrenarna och yrkena, men någon fullständig överensstämmelse mellan studieområden och näringsgren finns inte. För närmare information om hur urvalet har gjorts, se avsnitt 3 i de två första publikationerna av Kreativa och kulturella näringar.

Det bör observeras att utbildningarna som belyses i detta avsnitt enbart berör avlagda examina. Uppgifterna omfattar således inte kurser och utbildningar som inte leder till examen eller där personerna som har gått dem inte har avlagt examen. Inom många av de kreativa områdena är olika typer av kurser vanligt förekommande, varför antalet personer som har någon typ av kreativ utbildning är betydligt större än vad dessa siffror visar.

En person kan ha flera olika utbildningar. Här är alla som enligt examensregistret har examen inom de definierade områdena medräknade. Om en person har flera kreativa utbildningar, har den högsta tagits med eller om de är på samma nivå, den senaste utbildningen. Huruvida man utöver den kreativa utbildningen också har någon annan utbildning har inte undersökts, men det är troligen inte helt ovanligt.

3.1 Närmare 1 600 har utbildning inom kreativa områden

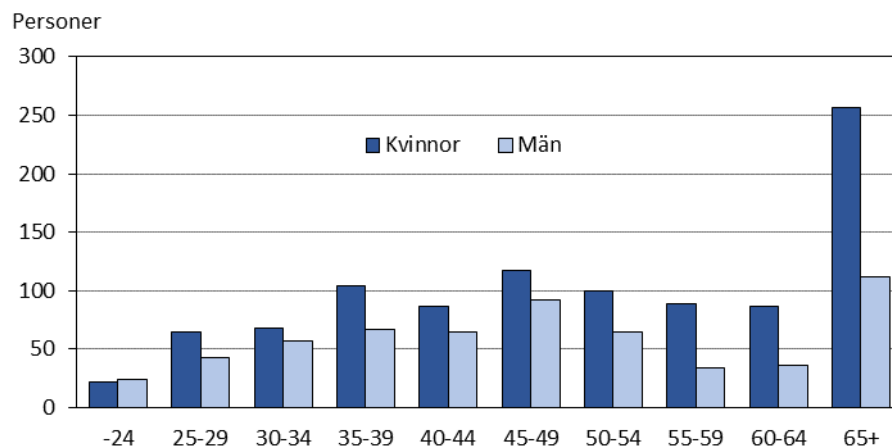
Av de 1 587 personer som har någon form av kreativ utbildning enligt ovanstående definitioner är knappa två tredjedelar kvinnor. Den största gruppen är de som har en utbildning inom textilteknik, 248 personer, följt av databehandling och kommunikation, 228 personer. Andra stora utbildningsområden är audiovisuella tekniker och media, språk, konst samt arkitektur/stads- och byggnadsplanering.

Tabell 7. Personer med utbildningar inom de kreativa näringarna 2018 efter kön och område

Område	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	1 587	994	593
Hantverk	75	59	16
Bildkonst	32	26	6
Konst, olika utbildningar	113	71	42
Musik och uppträdande konst	52	23	29
Ämneslärarutbildning (hantverk, konst, musik)	34	28	6
Historia och arkeologi	69	41	28
Biblioteks- och informationsvetenskaper	11	10	1
Litteratur och språkvetenskap	44	39	5
Språkutbildning	147	125	22
Marknadsföring och reklam	47	33	14
Databehandling och kommunikation (IKT)	228	78	150
Kommunikationsvetenskap	52	33	19
Audiovisuella tekniker och media	160	90	70
Textilteknik (kläder, skor, lädervaror)	248	246	2
Materialteknik (glas, papper, plast, trä)	90	2	88
Mode, inredning och industriell design	73	62	11
Arkitektur, stads- och byggnadsplanering	112	28	84

Källa: ÅSUB Utbildning, Statistikcentralen

Åldersfördelningen för personerna med utbildning inom de olika områdena framgår i Figur 4 och 5 samt i Tabell 8. Textilteknik och materialteknik är de utbildningar med den äldsta åldersprofilen, där hälften har fyllt 65 år. Även ämneslärarutbildningen har en äldre profil med närmare 90 procent som är 45 år eller äldre. För utbildade inom audiovisuella tekniker och media är förhållandet det omvända, där närmare 90 procent är under 45 år. Andra områden där över hälften är yngre än 45 år är kommunikationsvetenskap, konst samt marknadsföring och reklam.

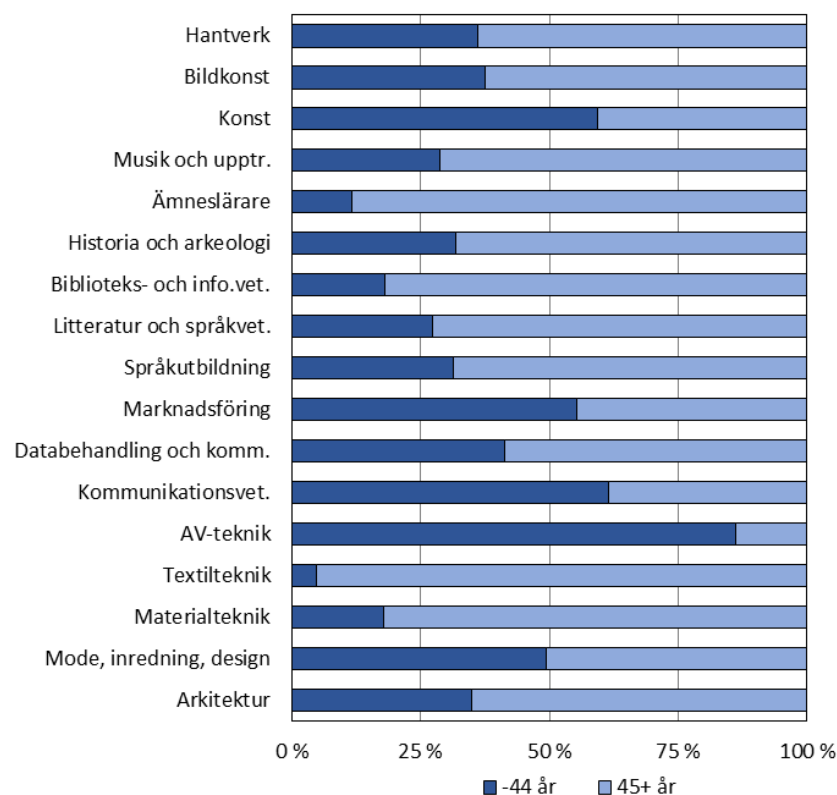
Figur 4. Personer med utbildningar inom de kreativa näringarna 2018 efter ålder och kön

Källa: ÅSUB Utbildning, Statistikcentralen

Tabell 8. Personer med utbildning inom de kreativa näringarna 2018 efter ålder och område

Område	Totalt	Ålder				
		15-34	35-44	45-54	55-64	65+
Totalt	1 587	279	321	373	245	369
Hantverk	75	4	23	14	23	11
Bildkonst	32	2	10	7	5	8
Konst, olika utbildningar	113	33	34	19	10	17
Musik och uppträdande konst	52	6	9	14	14	9
Ämnesläroutbildning (hantverk, konst, musik)	34	-	4	7	7	16
Historia och arkeologi	69	8	14	19	17	11
Biblioteks- och informationsvetenskaper	11	-	2	6	-	3
Litteratur och språkvetskap	44	5	7	9	12	11
Språkutbildning	147	18	28	30	29	42
Marknadsföring och reklam	47	14	12	8	6	7
Databehandling och kommunikation (IKT)	228	38	56	102	28	4
Kommunikationsvetenskap	52	12	20	8	5	7
Audiovisuella tekniker och media	160	90	48	10	4	8
Textilteknik (kläder, skor, lädervaror)	248	5	7	60	39	137
Materialteknik (glas, papper, plast, trä)	90	7	9	10	15	49
Mode, inredning och industriell design	73	18	18	16	13	8
Arkitektur, stads- och byggnadsplanering	112	19	20	34	18	21

Källa: ÅSUB Utbildning, Statistikcentralen

Figur 5. Personer med utbildningar inom de kreativa näringarna 2018 efter ålder och område

Källa: ÅSUB Utbildning, Statistikcentralen

3.2 En stor del av de kreativt utbildade arbetar i andra branscher än de kreativa

Drygt två tredjedelar av de kreativt utbildade är sysselsatta och knappt en fjärdedel är pensionärer. Andelen sysselsatta är något större bland männen, medan andelen pensionärer är större bland kvinnorna.

Tabell 9. Personer med kreativ utbildning 2018 efter huvudsaklig verksamhet och kön

Huvudsaklig verksamhet	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	1 587	994	593
Arbetslösa	48	26	22
Pensionärer	379	268	111
Studerande	10	1	9
Sysselsatta	1 102	669	433
Övriga	48	30	18

Källa: ÅSUB Utbildning och Arbetsmarknad, Statistikcentralen

De kreativt utbildade som är sysselsatta fördelar sig på nästan alla näringsgrenar. Flest finns inom utbildning samt vård, omsorg och sociala tjänster, vilka båda har en övervägande majoritet av kvinnor. Övriga stora näringsgrenar med runt 100 personer med kreativ utbildning, är handel, offentlig förvaltning och transport. Könsfördelningen är jämnare i dessa branscher.

Tabell 10. Sysselsatta personer med kreativ utbildning 2018 efter näringsgren och kön

Näringsgren	Totalt	Kvinnor	Män
Sysselsatta totalt	1102	669	433
Jordbruk, skogsbruk och fiske	19	10	9
Utvinning av mineral	-	-	-
Tillverkning	51	22	29
Försörjning av el, gas, värme och kyla	3	-	3
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshant.	2	1	1
Byggverksamhet	44	5	39
Handel; reparation av motorfordon m.m.	105	60	45
Transport och magasinering	96	48	48
Hotell- och restaurangverksamhet	21	18	3
Informations- och kommunikationsverksamhet	81	30	51
Finans- och försäkringsverksamhet	36	25	11
Fastighetsverksamhet	10	7	3
Verksamhet inom juridik, ekonomi m.m.	60	32	28
Uthyrning, fastighetsserv., resetjänster m.m.	28	17	11
Offentlig förvaltning m.m.	103	65	38
Utbildning	149	109	40
Vård och omsorg; sociala tjänster	145	130	15
Kultur, nöje och fritid	70	43	27
Annan serviceverksamhet	51	35	16
Förvärvsarbete i hushåll	2	2	-
Verksamhet vid internationella organisationer	-	-	-
Okänd	26	10	16

Källa: ÅSUB Utbildning och Arbetsmarknad, Statistikcentralen

De arbetslösa utgör 3,9 procent av de personer med kreativ utbildning som är under 65 år och ingår i arbetskraften, vilket kan jämföras med den totala arbetslösheten 2018 på 3,5 procent.

Endast 12 procent, dvs 132 personer, av de sysselsatta med kreativ utbildning arbetar inom en bransch som är definierad som kreativ. Närmare hälften av dessa finns inom informations- och kommunikationsverksamhet. Dels är det möjligt att personer utöver den kreativa utbildningen har en annan utbildning som anknyter närmare till den bransch där man arbetar. Dels kan det vara så att även om man arbetar med det som den kreativa utbildningen syftar till, så räknas inte branschen med bland de kreativa, t.ex. området utbildning.

Tabell 11. Sysselsatt befolkning inom kreativa näringar 2018 som har kreativ utbildning

Näringsgren	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	132	77	55
Tillverkning	5	5	-
Handel	3	1	2
Informations- och kommunikationsverksamhet	60	28	32
Verksamhet inom ekonomi och teknik m.m.	19	13	6
Utbildning	13	5	8
Kultur, nöje och fritid	32	25	7

Källa: ÅSUB Utbildning och Arbetsmarknad, Statistikcentralen

4 Företag, omsättning och förädlingsvärde

I detta avsnitt redovisas dels antalet företag i de branscher som har definierats som kreativa och dels omsättningen och förädlingsvärdet i dessa branscher.

4.1 Närmare 220 företag inom de kreativa näringarna

Det finns 218 företag inom de branscher som räknas som kreativa, varav över 90 procent har 0–4 anställda. Flest finns inom gruppen konstnärlig och kulturell verksamhet samt design, fotoateljéer, översättning, program- och arrangörstjänster.

Tabell 12. Företag inom kreativa näringar 2018 efter näringsgren och personalens storlek

Näringsgren	Personalens storlek, personer				
	Totalt	0-4 ²⁾	5-9	10-19	20+
Totalt	218	201	9	2	6
Tillverkning av textil- och lädervaror	14	12	2	-	-
Grafisk produktion	8	7	1	-	-
Tillverkning av musikinstrument, spel och leksaker	2	1	-	-	1
Parti- och detaljhandel ¹⁾	19	16	3	-	-
Förlagsverksamhet, film-, video- och TV-programverksamh.	22	20	-	-	2
Planering och sändning av program	2	-	1	-	1
IT-tjänster, informationstjänster	17	14	-	2	1
Arkitekttjänster	11	10	1	-	-
Reklam	18	18	-	-	-
Design, fotoateljéer, översättning, program- och arr.tj. m.m	44	44	-	-	-
Musik- och dansutbildning	3	3	-	-	-
Konstnärlig och kulturell verksamhet	46	46	-	-	-
Biblioteks- och museiverksamhet m.m.	-	-	-	-	-
Fritids- och nöjesverksamhet	12	10	1	-	1

1) Handel med papper, böcker, musikinstrument, inspelningar, spel och leksaker, fotoutrustning m.m.

2) Inklusive okänt

Källa: ÅSUB Företag, Statistikcentralen

4.2 De kreativa branscherna omsätter 74 miljoner euro

Den totala omsättningen i de kreativa branscherna är 74 miljoner euro, vilket innebär en minskning från 2017. Minskningen har framför allt skett i branschen för tillverkning av musikinstrument, spel och leksaker samt i parti- och detaljhandeln. Branschen IT- och informationstjänster står fortsättningsvis för nästan hälften av den totala omsättningen. Statistiken omfattar uppgifter från drygt 380 olika aktörer, bolag, fysiska personer, stiftelser etc.

Tabell 13. Omsättning för kreativa näringar 2018 efter näringsgren

Näringsgren	Omsättning, euro
Totalt	74 004 000
Tillverkning av textil- och lädervaror	1 408 000
Grafisk produktion	3 250 000
Tillverkning av musikinstrument, spel och leksaker	3 030 000
Parti- och detaljhandel ¹⁾	5 653 000
Förlagsverksamhet, film-, video- och TV-programverksamhet	11 122 000
Planering och sändning av program	2 643 000
IT-tjänster, informationstjänster	36 258 000
Arkitekttjänster	856 000
Reklam	1 123 000
Design, fotoateljéer, översättning, program- och arrangörstj. m.m.	1 012 000
Musik- och dansutbildning	183 000
Konstnärlig och kulturell verksamhet	2 022 000
Biblioteks- och museiverksamhet m.m.	-
Fritids- och nöjesverksamhet	5 444 000

1) Handel med papper, böcker, musikinstrument, inspelningar, spel och leksaker, fotoutrustning m.m.

Källa: ÅSUB Företag, Statistikcentralen

4.3 De kreativa näringarnas förädlingsvärde uppgår till 33 miljoner euro

Förädlingsvärdet definieras som skillnaden mellan ett företags produktionsvärde och dess inköp från andra företag. Förädlingsvärdet är således den ökning av värdet av de inköpta varorna och tjänsterna som bearbetningen medför. För företag som inte gör några inköp från andra företag sammanfaller förädlingsvärdet med produktionsvärdet. Det summerade förädlingsvärdet för alla branscher är lika med BNP till baspris. Om man från förädlingsvärdet drar bort löner och sociala avgifter återstår driftsöverskottet brutto.

Tabell 14 visar det sammanlagda förädlingsvärdet för näringslivets kreativa näringar som 2018 uppgår till 33 miljoner euro, varav IT- och informationstjänster står för drygt hälften. Av de övriga branscherna har förlagsverksamhet, film-, video- och tv-programverksamhet det största förädlingsvärdet, 4,3 miljoner, eller 13 procent av totalen.

Det samlade förädlingsvärdet inom de kreativa näringarna har minskat något jämfört med 2017. Minskningen har framför allt skett i branscherna förlagsverksamhet/film/video/TV, parti- och detaljhandel samt annan tillverkning och annan verksamhet inom ekonomi. Däremot har förädlingsvärdet ökat inom IT- och informationstjänster, vilket innebär att minskningen av det samlade förädlingsvärdet totalt sett inte blir så stor. Utvecklingen av antal företag, omsättning och förädlingsvärde 2015–2018 kan ses i Tabell 16.

Tabell 14. Förädlingsvärde för kreativa näringar efter näringsgren 2018

Näringsgren	Förädlingsvärde, euro
Totalt	33 033 000
Tillverkning av textil- och lädervaror	508 000
Grafisk produktion	1 413 000
Tillverkning av musikinstrument, spel och leksaker	1 198 000
Parti- och detaljhandel ¹⁾	1 401 000
Förlagsverksamhet, film-, video- och TV-programverksamhet	4 303 000
Planering och sändning av program	1 841 000
IT-tjänster, informationstjänster	17 738 000
Arkitekttjänster	579 000
Reklam	573 000
Design, fotoateljéer, översättning, program- och arrangörstj. m.m.	487 000
Musik- och dansutbildning	105 000
Konstnärlig och kulturell verksamhet	463 000
Biblioteks- och museiverksamhet m.m.	-
Fritids- och nöjesverksamhet	2 424 000

1) Handel med papper, böcker, musikinstrument, inspelningar, spel och leksaker, fotoutrustning m.m.

Källa: ÅSUB Nationalräkenskaper, Statistikcentralen

Tabell 15 visar näringslivets totala förädlingsvärde fördelat på huvudbranscher och hur stor del av det som kommer från de kreativa näringarna. Klart störst, 63 procent, är de kreativa näringarnas andel i branschen information och kommunikation, dit bl.a. förlags-, film- och programverksamhet samt IT-tjänster hör. Denna andel har ökat jämfört med 2015 då motsvarande andel var 58 procent.

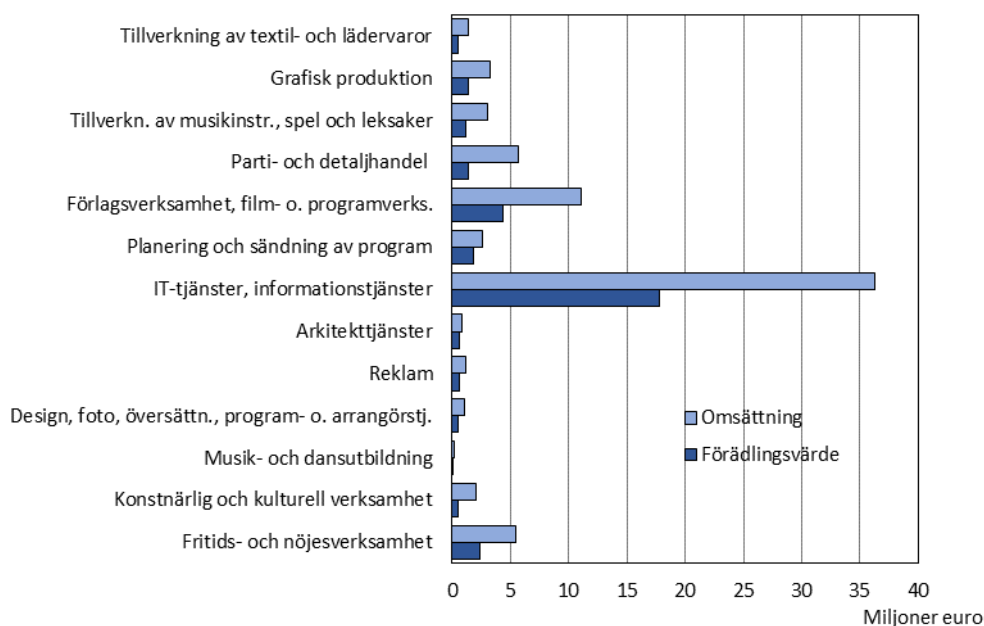
Tabell 15. Förädlingsvärde totalt inom näringslivet och för kreativa näringar 2018 efter näringsgren

Näringsgren	Totalt Milj. euro	Kreativa näringar	
		Milj. euro	Andel, procent
Totalt	866,7	33,0	3,8
Jordbruk, skogsbruk och fiske	30,7	-	-
Utvinning av mineral	1,0	-	-
Tillverkning	60,0	3,1	5,2
Försörjning av el, gas, värme och kyla	19,0	-	-
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshant.	6,1	-	-
Byggverksamhet	57,7	-	-
Handel; reparation av motorfordon m.m.	69,8	1,4	2,0
Transport och magasinering	235,2	-	-
Hotell- och restaurangverksamhet	23,4	-	-
Informations- och kommunikationsverksamhet	37,9	23,9	63,0
Finans- och försäkringsverksamhet	72,6	-	-
Fastighetsverksamhet	160,2	-	-
Verksamhet inom juridik, ekonomi m.m.	22,1	1,6	7,4
Uthyrning, fastighets serv., resetjänster m.m.	12,7	0,0	0,1
Offentlig förvaltning m.m.	0,0	-	-
Utbildning	0,8	0,1	12,6
Vård och omsorg; sociala tjänster	9,7	-	-
Kultur, nöje och fritid	40,2	2,9	7,2
Annan serviceverksamhet	7,6	-	-
Förvärvsarbete i hushåll	0,0	-	-
Verksamhet vid internationella organisationer	0,0	-	-
Okänd	0,0	-	-

Källa: ÅSUB Nationalräkenskaper, Statistikcentralen

Figur 6 illustrerar förädlingsvärdet i förhållande till omsättningen inom de kreativa näringsgrenarna. I de flesta av branscherna är förädlingsvärdets andel 35–50 procent av omsättningen. Inom planering och sändning av program samt arkitekttjänster är andelen högre, kring 70 procent, medan konstnärlig och kulturell verksamhet samt handeln har ett lägre förädlingsvärde i förhållande till omsättningen, 23 respektive 25 procent.

Figur 6. Omsättning och förädlingsvärde inom de kreativa näringarna 2018

Källa: ÅSUB Nationalräkenskaper, Statistikcentralen

Tabell 16 visar utvecklingen av antalet företag, omsättning och förädlingsvärde 2015–2018. Sedan 2015 har antalet företag och omsättningen minskat, medan en ökning av förädlingsvärdet har skett.

Tabell 16. Antal företag, omsättning och förädlingsvärde 2015–2018

Kreativa näringar	2015	2016	2017	2018
Antal företag	230	236	216	218
Omsättning, Milj. Euro	81,3	75,0	75,4	74,0
Förädlingsvärde, Milj. Euro	31,5	31,8	33,4	33,0

Källa: ÅSUB Nationalräkenskaper, Statistikcentralen

5 Avslutande kommentar

Som tidigare år har antalet sysselsatta inom de kreativa näringarna minskat även 2018 jämfört med 2017. Under denna period skedde nedgången framför allt bland kvinnor, medan det totalt sett under perioden 2015–2018 skett en större minskning bland män.

Antalet sysselsatta inom kreativa yrken fortsätter däremot att öka, men till skillnad från utvecklingen tidigare år minskar antalet inom de kreativa näringarna 2018 jämfört med 2017, medan ökningen således sker utanför de kreativa näringarna under denna period. Totalt sett är ökningen av antalet sysselsatta inom kreativa yrken under 2015–2018 större bland män.

Även antalet företag och deras förädlingsvärde visar en förändring mot tidigare utveckling. Förädlingsvärdet som under denna fyraårsperiod ökat från år till år, har 2018 minskat jämfört med 2017. Gällande antal företag gäller dock det omvända; från att tidigare ha minskat från år till år har det nu skett en marginell ökning. Skillnaderna mellan 2018 och 2017 är dock mycket små. Omsättningen fortsätter som tidigare år att minska. Minskningen har framför allt skett i branschen för tillverkning av musikinstrument, spel och leksaker samt i parti- och detaljhandeln.

Det kan inte dras någon slutsats kring utvecklingen av kreativa utbildningar under denna fyraårsperiod, eftersom förutsättningarna för jämförbarhet har ändrats. Detta på grund av att examensregistret kompletterades för första gången med en del av de examina som avlagts i Sverige 2017 som en följd av det nya samnordiska projektet för utbyte av uppgifter över landsgränserna.

Bilaga 1

Näringsgrenar som räknas med i "kulturella och kreativa näringar"

Näringsgren	Kod
Garntillverkning	13 100
Vävnadstillverkning	13 200
Blekning, färgning och annan textilberedning	13 300
Tillverkning av inredningstextilier	13 921
Tillverkning av pressenningar, segel och andra sydda textilprodukter	13 922
Tågvirkes- och bindgarnstillverkning	13 940
Övrig textilietylverkning	13 990
Tillverkning av läder- och skinnkläder	14 110
Tillverkning av arbets-, skydds- och överdragskläder	14 120
Tillverkning av andra gång- och ytterkläder	14 130
Tillverkning av underkläder, skjortor och blusar	14 140
Tillverkning av andra beklädnadsvaror och tillbehör	14 190
Garvning och annan läderberedning; pälsberedning	15 110
Tillverkning av reseffekter, handväskor, sadel- och seldon m.m.	15 120
Tillverkning av skodon	15 200
Tryckning av dagstidningar	18 110
Annan tryckning	18 120
Grafiska tjänster före tryckning (prepress/premedia)	18 130
Bokbindning och andra tjänster i samband med tryckning	18 140
Tillverkning av hemelektronik	26 400
Tillverkning av musikinstrument	32 200
Tillverkning av spel och leksaker	32 400
Partihandel med hemelektronik	46 432
Partihandel med fotoutrustning och -tillbehör	46 433
Partihandel med pappers- och kontorsartiklar	46 491
Partihandel med böcker	46 492
Partihandel med leksaker och spel	46 496
Specialiserad butikshandel med ljud- och bildanläggningar samt videoutrustning	47 430
Partihandel med musikinstrument och musikartiklar	47 593
Specialiserad butikshandel med böcker	47 610
Specialiserad butikshandel med pappers- och kontorsmaterial	47 621
Specialiserad butikshandel med tidskrifter och tidningar	47 622
Specialiserad butikshandel med inspelade och oinspelade band och skivor för musik och bild	47 630
Specialiserad butikshandel med spel och leksaker	47 650
Konstaffärer	47 781
Specialiserad butikshandel med fotoartiklar	47 782
Antikvitettsaffärer	47 791
Antikvariat	47 792
Postorderhandel och näthandel av böcker, musik- och videoband	47 911
Bokutgivning	58 110
Publicering av kataloger och sändlistor	58 120
Tidningsutgivning	58 130
Utgivning av lokaltidningar och tidningar som utkommer mera sällan	58 141
Utgivning av tidskrifter	58 142
Annan förlagsverksamhet	58 190
Utgivning av dataspel	58 210
Utgivning av annan programvara	58 290
Produktion av film	59 110
Efterproduktion av film, video och TV-program	59 120
Film-, video- och TV-programdistribution	59 130
Filmvisning	59 140
Ljudinspelning och fonogramutgivning	59 200

Näringsgren	Kod
Sändning av radioprogram	60 100
Planering av tv-program och sändningsverksamhet	60 201
Avgiftsbelagda tv-kanaler	60 202
Dataprogrammering	62 010
Webbportaler	63 120
Nyhetservice	63 910
Arkitekttjänster	71 110
Reklambyråverksamhet	73 111
Direkt- och utomhusreklamverksamhet	73 112
Övrig reklamverksamhet	73 119
Mediebyråverksamhet och annonsförsäljning	73 120
Grafisk designverksamhet	74 101
Inredningsplanering	74 102
Industri designverksamhet	74 109
Fotografiateljéer	74 201
Fotoframkallning	74 202
Översättning och tolkning	74 300
Programbyråer och managertjänster	74 901
Uthyrning av videokassetter och dvd-skivor	77 220
Arrangemang av kongresser och mässor	82 300
Musik- och dansutbildning	85 520
Artistisk verksamhet	90 010
Stödtjänster till artistisk verksamhet	90 020
Litterärt och konstnärligt skapande	90 030
Drift av teatrar, konserthus o.d.	90 040
Biblioteks- och arkivverksamhet	91 010
Museiverksamhet	91 020
Vård av historiska minnesmärken och byggnader	91 030
Nöjes- och temaparksverksamhet	93 210
Övrig fritids- och nöjesverksamhet	93 299

Kulturyrken enligt yrkesklassificeringen 2010

Yrke	Kod
Reklam- och kommunikationschefer, PR-chefer	1 222
Arkitekter inom husbyggande	2 161
Landskapsarkitekter	2 162
Produkt- och modedesigner	2 163
Samhälls- och trafikplanerare	2 164
Grafiska och multimediadesigner	2 166
Övriga musklärare	2 354
Övriga lärare i konstnärliga ämnen	2 355
Specialister inom reklam och marknadsföring	2 431
Informatörer	2 432
Arkivarier	26 211
Specialister inom museisektorn	26 212
Bibliotekarier, informatiker m.fl.	2 622
Författare m.fl.	2 641
Redaktionschefer och -sekreterare, programchefer	26 421
Redaktörer vid tidningar m.fl.	26 422
Radio- och TV-redaktörer	26 423
Översättare, tolkar och andra språkvetare	2 643
Bildkonstnärer	2 651
Musiker, sångare och kompositörer	2 652
Danskonstnärer och koreografer	2 653
Regissörer och producenter	2 654
Skådespelare	2 655
Presentatörer, konferencierer m.fl.	2 656
Övriga konstnärer	2 659
Övriga experter inom affärlivet	3 339
Fotografer	3 431
Inredningsplanerare m.fl.	3 432
Galleri-, musei- och bibliotekstekniker	3 433
Övriga experter inom konst och kultur	3 435
Resebyråtjänstemän	4 221
Bibliotekspersonal	4 411
Arkivanställda	4 415
Guider	5 113
Urmakare och övriga tillverkare av finmekaniska instrument	7 311
Musikinstrumentmakare och -stämmare	7 312
Juvel-, guld- och silversmeder	7 313
Ler- och tegelgjutare, drejare	7 314
Glasblåsare, -skärare, -slipare och -efterbehandlare	7 315
Glasgravörer, glasetsare och skyltmålare	7 316
Konsthantverkare i trä m.m.	7 317
Konsthantverkare i textil, läder m.m.	7 318
Övriga konsthantverkare	7 319